

การศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ ในจังหวัดนครสวรรค์

A Study of Lyrics and Tourist Attractions in Nakhon Sawan Province Appeared in Thai Songs

รัตนา สังข์โชติ*

Rattana Sungchot

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000

Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University,
Nakhon Sawan 60000 Thailand

*Corresponding author E-mail: rattana.s@nsru.ac.th

(Received: February 20 2022; Revised: April 20 2022; Accepted: April 26 2022)

บทคัดย่อ

การศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยพิจารณาจากวรรณกรรมเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 76 เพลง ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงความรักมากที่สุด รองลงมาคือทรัพยากรในท้องถิ่นนครสวรรค์ เหตุการณ์และกิจกรรมพิเศษที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครสวรรค์ วิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณี ตามลำดับ และสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครสวรรค์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง พบการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการมากที่สุด รองลงมาคือการท่องเที่ยวเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ศิลปวิทยาการ เนื้อหาเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ

คำสำคัญ : การท่องเที่ยว, เนื้อหาเพลง, วรรณกรรม, การสื่อความหมาย, ประเภทของการท่องเที่ยว

Abstract

This study aimed 1) to study lyrics and tourist places in Nakhon Sawan Province that appeared in Thai songs and 2) to interpret the lyrics of seventy-six Thai songs with locations in Nakhon Sawan Province mentioned in the songs. The research found that the most mentioned content in the lyrics was about love. The second most mentioned content included local resources as well as special events held in Nakhon Sawan Province, ways of life, belief, and tradition, respectively. For the lyrics with the tourist attractions in Nakhon Sawan Province, it was found out that the most mentioned content was all about recreational attractions. The second most mentioned content included religious tourism, cultural tourism, arts and sciences tourism, ecotourism, historical tourism, and natural-based tourism.

Keywords : Tourism, Lyrics, Literature, Lyrics interpretation, Tourism Types

บทนำ

นครสวรรค์ เป็นเมืองโบราณที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีโดยมีปรากฏชื่อในศิลาจารึกเรียกว่า เมืองพระบาง เป็นเมืองหน้าด่านสำคัญในการทำศึกสงครามมาทุกสมัย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงธนบุรี จนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ตัวเมืองดั้งเดิมตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาขาด (เขาฤๅษี) จรดวัดหัวเมือง (วัดนครสวรรค์) ยังมีเชิงเนินดินเป็นแนวปรากฏอยู่ และต่อมาเมืองพระบางได้เปลี่ยนชื่อเป็น เมืองซอนตะวัน เพราะตัวเมืองตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา และหันหน้าเมืองไปทางแม่น้ำซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกทำให้แสงอาทิตย์ส่องเข้าหน้าเมืองตลอดเวลา แต่ภายหลังได้เปลี่ยนเป็น เมืองนครสวรรค์ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในนามว่า ปากน้ำโพ (จังหวัดนครสวรรค์, 2564: ออนไลน์)

นครสวรรค์เป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่มีชื่อเสียงเก่าแก่และเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นมรดกเก่าแก่ที่สืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน มีวิถีชีวิตจากรุ่นสู่รุ่นที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีปรากฏอย่างเด่นชัด และเนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ จึงทำให้มีประเพณีและวัฒนธรรมหลากหลายผสมกลมกลืนกันที่สืบทอดต่อกันมา จนเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดที่น่าสนใจ อาทิ เช่น ศิลปกรรม ศาสนา ประเพณี ภาษาและวรรณกรรมที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในจังหวัด

จังหวัดนครสวรรค์มีประเพณีและวัฒนธรรมหลากหลายมีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมอย่างเด่นชัดทั้งวรรณกรรมมุขปาฐะ วรรณกรรมลายลักษณ์ และวรรณกรรมอย่างหนึ่งที่โดดเด่นจนกลายเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ วรรณกรรมเพลง ซึ่งวรรณกรรมเพลงพื้นบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์มีมากมาย อาทิเช่น เพลงฉ่อย เพลงเดินกำรำเคียว เพลงเกี่ยวข้าว ฯลฯ มีการใช้ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดนครสวรรค์ได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างในบทเพลงเดินกำรำเคียว ที่ว่า

“ไปกันเถิดนางเอย เอ๋ยรา แม่ไปไรรีไป แม่ไป ไปหมนกกันที่โน่ป่า ไปชมพฤษภากันในไพร ไปชม ชะนีผีไพรกันเล่นที่โน่ดงเอย

ไปกันเถิดนายเอย เอ๋ยรา พ่อไปไรรีไป พ่อไป น่องเดินขยิกจิกไหล่ ตามกันพี่ชายไปเอย”

(วิเชียร เกษประทุม, 2528: 288)

จากเนื้อเพลงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิต วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่ชักชวนกันไปทำนา การเกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว และในปัจจุบันมีแนวเพลงอยากหลายมากขึ้นที่มีการกล่าวถึงสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดนครสวรรค์อีกมากมาย

ดังตัวอย่างในบทเพลงคอนหวน ที่ว่า

“เราไปขึ้นสวรรค์ชั้นเจ็ด เอ็ด เอ็ด ขึ้นคร Heaven เอน เอน นครสวรรค์ สวรรค์รำไร จะรออะไรเดียวพี่พาไป คอนหวน คอนหวน Aey Aey มีเขาหน่อ มีเขาแก้ว แต่ถ้าเขาไม่มีฉันแล้วฉันไม่รู้ต้องทำอย่างไร มีทุ่งทานตะวัน มีพาสาน แต่ถ้าอยากจะสานสัมพันธ์ฉันไม่รู้ต้องทำอย่างไร ฟังแม่คำที่ตลาดเค้าเข้ามาอย อีเรณูกับแม่ย้อย ที่ตลาดชุมแสง เทียวได้ทั้งวันไม่มีหมดแรง”

(<https://www.youtube.com/watch?v=HaGudorbO7M>:

ออนไลน์)

จากเพลงนี้เป็นแนวเพลงฮิปฮอปที่นิยมในสมัยปัจจุบันก็ยังมีกรกล่าวถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่รวมทั้งปรากฏแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น เขาหน่อ เขาแก้ว ทุ่งทานตะวัน และพาสาน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ปรากฏในจัดหัตนครสวรรค์ สอดแทรกอยู่ในบทเพลง นอกจากนี้ยังมีเพลงที่มีวิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้าน อย่างในบทเพลงแหล่งประวัติหลวงปู่พัฒน์ ที่ว่า

“...ก้านันผล คนสำคัญ ท่านเป็นก้านัน ดังไปทั่ว ไปที่ไหนใครก็กลัว คนหนองบัว รู้จักกัน ไปนิมนต์ หลวงปู่พัฒน์ มาอยู่วัด ท่านทั้งหลาย 50 ปี นี่ไม่นานแสนเบิกบานนั้นอยู่หนองบัว หลวงปู่พัฒน์ วัดห้วยด้วน หลวงปู่พัฒน์ วัดห้วยด้วน ชื่อหอมหวาน ล้วนล้วนทั่ว เหนือจดใต้ ก็ไปหนองบัว อยากจะเห็นตัว ของท่านสักที ว่ามาขอพรและวอนให้อายุจะได้ของดีดี อยากมาชม บุญบารมี...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=KtZbU49lh48>:

ออนไลน์)

จากเพลงนี้เป็นอีกหนึ่งเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ที่ได้รับความนิยมจากคนในจังหวัดหรือต่างจังหวัดที่อยากจะไป วัดห้วยด้วน อำเภอหนองบัว เพราะอยากไปขอพรและชมบุญบารมีของหลวงปู่พัฒน์

ไม่ว่าจะเป็นเพลงในยุคใด สมัยใด สังคมใด ก็มีการกล่าวถึงทรัพยากรการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน และผู้หญิง/ผู้ชาย (คนรัก) ทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้กล่าวถึงในเนื้อเพลง เพลงจึงมีส่วนช่วยในการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว เมื่อผู้คนมีการเดินทางท่องเที่ยวก็จะก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ รวมทั้งส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ ดีขึ้นด้วย (วิภาดา เถาธรรมพิทักษ์, 2559: บทคัดย่อ)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครสวรรค์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง ว่าแต่ละบทเพลงมีการกล่าวถึงสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครสวรรค์ที่ใดบ้าง รวมถึงการสอดแทรกประวัติศาสตร์ความเป็นมา ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในจังหวัด ทั้งนี้วรรณกรรม

เพลงที่นำมาศึกษาสามารถช่วยประชาสัมพันธ์ และมีส่วนช่วยเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเนื้อหาของบทเพลงและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ขอบเขตด้านข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ วรรณกรรมเพลงบน Youtube โดยใช้วิธีแบบสุ่มแบบเจาะจง เก็บข้อมูลช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม 2564 ทุกแนวเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดนครสวรรค์

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ วรรณกรรมเพลงที่มีเนื้อหาคำร้องที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดนครสวรรค์ บน Youtube จากนั้นนำมาคัดเลือกโดยวิธีการฟังเฉพาะเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยศึกษาเนื้อหาเพลง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งหมด 76 เพลง ดังนี้ รายชื่อเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดนครสวรรค์

รายชื่อเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดนครสวรรค์	
1. สาวสวยตาคลี	39. ผাগใจไว้ปากน้ำโพ
2. จากเธอที่บึงบอระเพ็ด	40. พบรักที่ตากฟ้า
3. หนุ่มนครสวรรค์รักสาวชัชนา	41. มนต์เมืองสี่แคว
4. สาวปากน้ำโพ	42. ลำน้ำแม่เป็น
5. ตักบาตรนครสวรรค์	43. สัญญาตาคลี
6. ขำรักจากปากน้ำโพ	44. สาวนครสวรรค์
7. แบกรักจากปากน้ำโพ	45. สวรรค์ชชาติไพศาลี
8. คอยพี่ที่หนองโพ	46. หนุ่มท่าตะโก
9. คอยพี่ที่ตากฟ้า	47. หนุ่มอุทัย สาวตาคลี
10. นครสวรรค์	48. เพชรแห่งสวรรค์
11. นครสวรรค์ ก็มาสิคะ	49. เวลาคัมพุนนครสวรรค์
12. รำวงนครสวรรค์	50. เสน่ห์ชุมแสง
13. ข้าเจ้าโถม	51. เชิญเที่ยวนครสวรรค์
14. รอรักที่ตากฟ้า	52. เรารักหนองบัว
15. พบรักที่ตากฟ้า	53. เจ้าพระยา

16. รักสาวตาคลี	54. Nakhonsawan
17. นครสวรรค์พาสนุก	55. นครสวรรค์ฉันรักเธอ
18. นางงามนครสวรรค์ (จากฟากฟ้าสู่นางสาวไทย)	56. ณ อุทยานสวรรค์
19. ขวณเที่ยวนครสวรรค์	57. อุทยานสวรรค์
20. เมืองของเรา	58. สวรรค์เป็นของเรา
21. คะนิงบอมนครสวรรค์	59. สวรรค์อยู่ตรงนี้
22. รักสาวนครสวรรค์	60. จากพระบางถึงนครสวรรค์
23. กอดแม่วงศ์	61. สวรรค์สวยเราช่วยกัน
24. ของดีสี่แคว	62. สวรรค์ยังรอเธอ
25. ของดีเมืองลาดยาว	63. มารัชนครสวรรค์
26. คอนหวั่น	64. หนุ่มนครสวรรค์รอรัก
27. คอยพี่ที่ตากฟ้า	65. แหล่งวัดเกรียงไกรเหนือ
28. จากเธอที่บรรพต	66. วัดไพรในฝัน
29. ขวณน้องเที่ยวตาคลี	67. สายน้ำแห่งชีวิต
30. ขากุระบานที่พรหมนิมิต	68. เชิดรักจากเจ้าพระยา
31. ตาคลี	69. พบรักที่ปากน้ำโพ
32. ถิ่นงามสี่แคว	70. คอยรักสาวนครสวรรค์
33. นครสวรรค์	71. ไม่ลืม นครสวรรค์
34. นครสวรรค์ที่รัก	72. หนุ่มนครดอนแพน
35. นครสวรรค์บ้านเรา	73. รักเก่านครสวรรค์
36. นครสวรรค์วิมานแมน	74. ไม่ลืมตาคลี
37. นีคือปากน้ำโพ	75. แหล่งประวัติหลวงปู่พัฒน์
38. ปากน้ำโพ	76. นครสวรรค์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร ซึ่งเป็นข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิการวิจัยนี้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวรรณกรรมและประเภทการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในวิเคราะห์การศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์เพื่อการท่องเที่ยว โดยผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาด้านเนื้อหา ในการศึกษาเล่มนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดที่ได้จากการศึกษางานวิจัยของสาริตา สวัสดิการ (2549: บทนำ) และพรทิพย์ ฉายก็ และจันทนา แก้ววิเชียร (2561: 88) โดยผู้วิจัยสามารถสรุปและนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาในเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก, เนื้อหาเกี่ยวกับ

ความเชื่อ, เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต, เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี, เนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ กิจกรรม พิเศษ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ ในการศึกษาเล่มนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดที่ได้จากการศึกษางานวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542: 86-92, อ้างถึงใน ธงชัย ภูวนาถวิจิตร, 2553) และคำเกิง โภทอง และคณะ (2550: 12-14) โดยผู้วิจัยสามารถสรุปและนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์สถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ, สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา, สถานที่ท่องเที่ยวศิลปะวิทยาการ, สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์, สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและประเพณี และสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ

ผลการวิจัย

วรรณกรรมเพลงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นวรรณกรรมทางด้านศิลปะที่มีสาระประเภทหนึ่งของวรรณกรรมไทยที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น มีภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร แต่มีดนตรีเป็นส่วนประกอบ จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมเพลงและการท่องเที่ยวเราสามารถใช่วรรณกรรมเพลงเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ เนื่องจากเนื้อหาสาระในบทเพลงได้สอดแทรกประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในสังคมและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้ด้วย จากการศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์เพื่อการท่องเที่ยว พบทั้งหมด 76 บทเพลง ซึ่งมีช่องทางการค้นหาจาก YouTube ได้แก่ ผลการวิจัยกำหนดเป็น

1. เนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์

ผลจากการวิเคราะห์พบเนื้อหาของเพลงที่สื่อออกมา 6 ด้าน ดังนี้

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของความรักทั้งสุขสมหวัง หรือทุกข์ใจ พบทั้งหมด 32 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 41.03 เช่น เพลงจากเธอที่บึงบอระเพ็ด ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“...เมื่อก่อนเราเคยรักกัน หวานมันพิลึกกึกกือ หากมันน้องมีรักใหม่ พิศข้างใจร้องไห้ฮือๆ น้องอย่าจับปลาสองมือ หากคนเขาลือที่รู้เมื่อไหร่ พิศข้างใจไม่ให้รู้จักพอ จากเธอที่บึงบอระเพ็ด

เมื่อก่อนเดือนเจ็ดวันจันทร์ปิ๋จ้อ เจ้าตัด พอกลับที่หันเห คีนั่นสัญญาแม่ร้อยเล่าห์ หากใครรวนเรให้จระเข้กัดตาย...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=a7kP-tuad9Q>: ออนไลน์)

จากเพลงข้างต้น เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นถึงความรักที่ไม่สมหวัง ตัดพ้อถึงคำสัญญาเก่าที่มีให้กัน โดยรำพึงรำพันถึงสถานที่เคยแสดงความรักต่อกัน และเปรียบเทียบพฤติกรรมการจับสองมือที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชนกับความรักของหญิงสาวที่รักที่มีให้กับชายสองคนพร้อมกัน

1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อ การยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราเชื่อไม่จำเป็นว่า จะต้องเป็นความจริงที่ตรงตามหลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใด ๆ พบทั้งหมด 8 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 10.26 เช่น เพลงถิ่นงามสี่แคว ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“...เดิมชื่อพระบางเปลี่ยนอีกครั้งเมืองขอนแก่น รวยสายน้ำ ปิง วัง ยม น่าน นครสวรรค์เปรียบसानสิบมา สี่สายน้ำไหลเรียกปากน้ำโพสี่แควแลตา ถิ่นไทยนี้มีล้ำค่าต้นเจ้าพระยาสายเลือดคนไทย แดนเทพอุ้มสร้งน้ำ

ดินอุดมทั่วพื้นพสุธา เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพสูงค่ากราบไหว้บูชาท่านอวยพรให้ หลวงพ่อศรีสวรรค์ท่านคอยประทานพรให้ตั้งใจ...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=7ZdD7C1ocfl>: ออนไลน์)

จากเพลงข้างต้น เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นความเชื่อในเรื่องของการเคารพบูชา กราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือและได้รับสิ่งต่าง ๆ สมดังปรารถนา เช่น เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ และหลวงพ่ศรีสวรรค์ หรือ “พระพุทธรศรีสวรรค์” ว่าเป็นพระพุทธรูปประธานในพระอุโบสถวัดนครสวรรค์ พระอารามหลวงอำเภอเมือง เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่มาแต่โบราณ ประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถหลังเก่าของวัดนครสวรรค์

1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต แนวทางในการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่น เช่น การทำมาหากิน การอยู่อาศัย การดำรงชีวิต พบทั้งหมด 9 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 11.54 เช่น เพลงของดีเมืองลาดยาว ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“หลวงพ่อดักดีสิทธิ์ ผลผลิตนาข้าว แห่เจ้างานประเพณีส้มโอรสดี หลากสีผ้าทอ ร้าเฮอะร้องเฮอะ เชิญค้ะลาดยาวของดีค้ะ ร้าเฮอะร้องเฮอะ เชิญค้ะลาดยาวของดีค้ะ ลาดยาวสะอาดสดใส อำเภอลำใหญ่มีแต่ของดี หนึ่งตำบลผลิตภัณฑ์หนึ่งดี ราชการประชาชนก็ดี พ่อค้าแม่ขายรุ่งเรืองดี การเกษตรลาดยาวก็ดีลาดยาวเมืองนี้มีของดีคนดี ร้าเฮอะร้องเฮอะ เชิญค้ะลาดยาวค้ะของดีค้ะ...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=VpUv9GOHug8>: ออนไลน์)

จากเพลงข้างต้น เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพของคนในชุมชนลาดยาวที่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนส้มโอ ทอผ้า ค้าขาย มีการละเล่นร้องรำทำเพลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงชีวิตที่มีความสุข และมีหน่วยงานราชการที่ดี ช่วยส่งเสริมสินค้าประจำตำบลให้เป็นที่รู้จัก

1.4 เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี สิ่งที่เกี่ยวข้องและยึดเป็น แนวปฏิบัติสืบต่อกันมาในสังคมหนึ่ง ๆ จนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี “ประเพณีแต่งงาน ประเพณี การบวช” พบทั้งหมด 7 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 8.97 เช่น เพลง เชิญเทียนนครสวรรค์ ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“...เชิญมาพักผ่อน จังหวัดนครสวรรค์มีดีเหมือนกัน ฟัง ฉันทะพรรณนา เช่นบึงบอระเพ็ดมีเขตกว้างใหญ่ไกลตา ไปชมฝูงนก ฝูงปลา จะระเริงมาให้เห็น เชิญไปพักผ่อนในเมืองนครสวรรค์ งานตรุษจีนนั้นลือลั่นและช่างงามเด่น ปีหนึ่งครั้งเดียว...”

(https://www.youtube.com/watch?v=A-XJy_-ql6I: ออนไลน์)

จากเพลงข้างต้น เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นถึงประเพณี ไหว้เจ้า ไห้มังกร ตรุษจีน ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาในสังคมนครสวรรค์ จนกลายเป็นประเพณีปฏิบัติ เป็นประเพณีที่ชาวไทยเชื้อสายจีนที่ อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาล ตรุษจีนเพื่อความเป็นสิริมงคล และได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนถึง ปัจจุบันเป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ของชาวนครสวรรค์

1.5 เนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งต่าง ๆ (สิ่งแวดล้อม) ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น บรรยากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้ ทุ่งหญ้า สัตว์ป่า แร่ธาตุ พลังงาน และ กำลังแรงงานมนุษย์ เป็นต้น พบทั้งหมด 20 บทเพลง คิดเป็น ร้อยละ 25.64 เช่น เพลงนครสวรรค์วิมานแมน ดังข้อความที่ปรากฏ ในเพลงว่า

“...ชื่อเมืองสี่แคว งามแท้มีไผ่มังกร นามบึงกระฉ่อน อุทยานพักผ่อนลือเลื่อง บึงบอระเพ็ดทั่วเขตท้องนาเมือง มีปลารสเด็ดลือเลื่อง มีศาลหลักเมืองนำชัย หลวงพ่อศรีสวรรค์นั้น ท่านศักดิ์สิทธิ์ ผู้เมืองสถิตประดิษฐานคุ้มภัย...”

(https://www.youtube.com/watch?v=uK_jgl4t1w8: ออนไลน์)

จากเพลงข้างต้นพบทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว คือ บึง บอระเพ็ด ซึ่งเป็นบึงทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีแหล่งสถาปัตยกรรมที่สวยงามยิ่งใหญ่อ

1.6 เนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมพิเศษ เหตุการณ์ต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ประจำ พบทั้งหมด 11 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 14.10 เช่น นครสวรรค์พาสานเกมส์ ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“...ก็พาสาน ให้เธอได้พบเพื่อนใหม่ ให้เธอได้เจอ น้ำใจ กองเชียร์ข้างสนาม จะคอยเติมแรงพลัง ไม่ไปไหน Fair Play รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย นครสวรรค์พาสานเกมส์ มิตรภาพ ยิ่งใหญ่กว่า

ชัยชนะ จงเชื่อคำนั้น เส้นทางความฝัน เธอจะมีฉัน เคียงข้างเสมอ เธอเองจะให้เห็น ว่าคู่แข่งฉัน เป็นเพียงภาพลวงตา ก็พาสาน ให้เธอได้พบเพื่อนใหม่ ให้เธอได้เจอหัวใจ...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=qoFIWA-zeBk>:

ออนไลน์)

จากเพลงข้างต้น เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม กีฬานักเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ระดับ ภาคเหนือ ครั้งที่ 38 ระหว่างวันที่ 16-25 ตุลาคม 2563 โดยจังหวัด นครสวรรค์เป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันในครั้งนี้

2. สถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในเพลงจังหวัดนครสวรรค์ พบทั้งหมด 59 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 75.64 ผลการวิเคราะห์ ประเภทของการท่องเที่ยว 7 ประเภท ดังนี้

2.1 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว ที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่ง ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพ ธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สันฐานที่สำคัญทาง ธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ ของท้องถิ่นนั้น ๆ พบทั้งหมด 8 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 10.26 เช่น เพลงจากเธอที่บรรพต ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“...จากเธอยังเพื่ออาวรณ์ไม่ลืมความหลังครั้งก่อนเมื่อ ตอนงานวัดบ้านเรายังไม่ลืม ไม่ลืมสาวเจ้าจากนางที่หาดเสลา พี่เอง ยิ่งเศร้าโศกส้นบ้านหวดง หมื่นธำรงน้องคงจะเหงา น้องคิดถึงพี่หรือเปล่า พี่เองยังเฝ้าฝืนฝืนไม่ลืมบรรพตจังหวัดนครสวรรค์...”

(https://www.youtube.com/watch?v=wloGUGf_lbU:

ออนไลน์)

เนื้อเพลงข้างต้นมีการกล่าวถึง หาดเสลา หาดเสลานี้ มีลักษณะเป็นหาดทรายริมแม่น้ำปิง ของหมู่บ้านหาดเสลา ตำบล เขาดิน อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งหลังจากชาวบ้าน ในพื้นที่ ร่วมแรงใจกันพัฒนาพื้นที่ตรงนี้ให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว แห่งใหม่ โดยมีการปรับหน้าดินริมแม่น้ำปิงและเปิดเป็นสถานที่ ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

2.2 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา แหล่งท่องเที่ยวที่มี ความสำคัญทางศาสนา มีประวัติความเป็นมาที่บอกถึงเรื่องราวของ ที่นั้น ๆ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้ความรู้ มีความเข้าใจต่อประวัติเรื่องราวความสำคัญทางศาสนา ในท้องถิ่น พื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทาง ศาสนาและคุณค่าของสภาพแวดล้อม เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด พระเกจิ พบทั้งหมด 22 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 27.85 เช่น เพลงเรารัก หนองบัว ดังข้อความที่ปรากฏในเพลงว่า

“...เรารักกันหนองบัวไปทั่วทั้งอำเภอ เขาดีเสมอเมื่อไป ได้เจอทุกบ้าน พุดจาไผ่ระเริง เหมือนน้ำที่เขาลำธาร มีหลวงพ่อดิม เสริมท่าน เขาพระตระหง่านนั้นใจ เรารักหนองบัวไปทั่วทุกตำบล

รักประชาชนที่อยู่ตำบลห้วยใหญ่ ห้วยรวมก็มีตรีโสภีโนโล....”

(<https://www.youtube.com/watch?v=Zw8IP2cp7co>:
ออนไลน์)

เนื้อเพลงข้างต้นมีการกล่าวถึงหลวงพ่อดิม พระเกจิผู้มีชื่อเสียงโด่งดังรูปหนึ่งของวัดหนองโพ จ.นครสวรรค์ ได้รับการยกย่องให้เป็น “เทพเจ้าแห่งเมืองสี่แคว” ที่เคารพศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วประเทศ โดยปัจจุบันได้มีการสร้างพิพิธภัณฑ์หลวงพ่อดิม วัดหนองโพ โดยพิพิธภัณฑ์แห่งนี้สร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับเผยแพร่คุณงามความดีของหลวงพ่อดิม ซึ่งด้านในอาคาร จะแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ด้านบนจะประดิษฐานพระพุทธรูปส่วนด้านล่างจะเป็นห้องจัดแสดงเรื่องราวต่าง ๆ ของหลวงพ่อดิม และข้าวของเครื่องใช้ในครั้งสมัยโบราณ ซึ่งการจัดแสดงนิทรรศการนั้นจะแบ่งเป็น 4 ห้องหลัก ๆ คือ ห้องมาตุภูมิบ้านหนองโพ ห้องพุทธสโร หลวงพ่อดิม ห้องเพิ่มพูนศรัทธา และห้องกลาคัมภีร์ เพื่อให้ประชาชน นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชมหลังจากนมัสการหลวงพ่อดิม

2.3 สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ พบทั้งหมด 9 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 11.54 เช่นที่ปรากฏในเพลงชวนน้องเที่ยวตาคลี ว่า

“...หากน้องคนดีมาเที่ยวตาคลีอีกสักครั้งจะพาน้องชมเที่ยววังพญามังกรที่ยิ่งใหญ่อยู่บ้านจันเสนเมืองโบราณ ตำนานของไทย หากว่าน้องสนใจ มาอยู่เลยก็ได้ บ้านพี่ตาคลี...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=mhZlbi1FBuo>:
ออนไลน์)

เนื้อเพลงกล่าวถึงเมืองจันเสน เป็นชุมชนไทยโบราณที่เกิดขึ้นริมทางรถไฟในอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ มีอายุยาวนานไม่ต่ำกว่า 2,000 ปี เมืองจันเสนเป็นสถานที่ที่เคยเจริญรุ่งเรืองในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ หรือในช่วงยุคโลหะตอนปลาย ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยทวารวดีตอนต้นที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่ง นอกจากนี้เมืองจันเสนยังเป็นเส้นทางการค้าขายที่สำคัญในกลุ่มแม่น้ำลพบุรี-ป่าสัก จนเปรียบเหมือนเป็นวังของพญามังกร ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์เชื่อมโยงศาสนาและความเป็นอยู่ของประชากรด้วยภูมิปัญญาต่าง ๆ และปัจจุบันได้มีพิพิธภัณฑ์จันเสน ที่ตั้งอยู่ในวัดจันเสน ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางโบราณคดี การจัดแสดงประวัติความเป็นมาของ “เมืองจันเสน” แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของชุมชนในกลุ่มแม่น้ำลพบุรี-ป่าสัก ซึ่งอธิบายถึงชีวิตความเป็นอยู่ในยุคต่าง ๆ รวมถึงโบราณวัตถุเครื่องประดับที่ขุดพบเป็นจำนวนมาก อาทิ เครื่องกระดุมมนุษย์แม่พิมพ์ขวานสำริด เครื่องประดับร่างกาย รูปปั้นต่าง ๆ ฯลฯ นอกจากนี้การเข้าเยี่ยมชม ชุมชนจัดให้มี “ยุวมัคคุเทศก์”เยาวชนตัวน้อย ๆ จากโรงเรียนวัดจันเสน ที่คอยให้ข้อมูลแก่ผู้มาเยี่ยมชม

โดยทุกคนผ่านการอบรมเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่น รวมไปถึงมี “ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช” เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษาที่ผ่านมา โดยจัดให้เป็นพื้นที่สำหรับเป็นแหล่งรวบรวม อนุรักษ์ ถ่ายทอด สืบสานและใช้ประโยชน์องค์ความรู้มรดกปัญญาทางวัฒนธรรม (มติชนออนไลน์: ออนไลน์)

2.4 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและประเพณี เป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมและร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชาวบ้านท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้นเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินเกิดความทรงจำและประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งเพื่อเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น พบทั้งหมด 19 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 24.36 เช่น เพลงของดิสี่แคว ว่า

“เที่ยวเมืองสี่แควชมแห่มังกร เชิญแม่งามจอนพักผ่อนบึงบอระเพ็ด เชิญท่องเที่ยวไทยมาชมบึงใหญ่ที่สวยงามเตียวบึงบอระเพ็ดชมปลารสเด็ดเมืองปากน้ำโพ...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=Rx-ixqbdN8o>: ออนไลน์)

งานแห่มังกรเมืองปากน้ำโพหรือประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ เป็นประเพณีที่จัดขึ้นทุกปีในช่วงเทศกาลตรุษจีนเพื่อความเป็นสิริมงคล และได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ของชาวไทยเชื้อสายจีน จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อแสดงความกตัญญูโดยมีการเชิดชูและนำเจ้าพ่อเจ้าแม่ในศาลเจ้าออกมาร่วมขบวนแห่ไปตามถนนเมืองนครสวรรค์ รวมไปถึงการที่มังกรแห่เข้าร้านค้าต่าง ๆ เป็นการแสดงความขอบคุณเทพเจ้าที่เกี่ยวกับงานประเพณี เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล ความเจริญก้าวหน้า ในด้านการค้า การเคารพกราบไหว้ อีกทั้งยังเปรียบเสมือนเทพเจ้าได้มาให้พรตามสถานที่ ร้านค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งทำมาหากินของชาวเมือง รวมไปถึงคนที่เฝ้าดูขบวนแห่ โดยในพิธีแห่จะมี 2 รอบ คือ รอบกลางคืนในวันชีวา และรอบกลางวันในวันชีวี่ โดยในขบวนแห่รอบเมืองนั้นจะประกอบด้วย ขบวนแห่มังกรทอง ขบวนแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ วงล้อแก้ว สิงโต เอ็งกอ เป็นต้น

2.5 สถานที่ท่องเที่ยวันทนาการ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนและทำกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพให้มีความสุขสนุกรื่นรมย์ บันเทิง และการศึกษาหาความรู้ พบทั้งหมด 26 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 33.33 เช่นที่ปรากฏในเพลงไม่ลืมนครสวรรค์ ว่า

“นครสวรรค์ชื่อนั้นช่างเหมือนมิมนต์ แม้ใครได้ไปลทุกคนจะสุขุรา บึงบอระเพ็ดสวยเด็ดสะพานเดชา เขากบเที่ยวเพลินตา ใครมาไม่มีหมองหม่น สายลมพัดผ่านเที่ยวอุทยานสวรรค์ มีแมกไม้หลายพันธุ์จอมขวัญไปไหน...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=4RbGjZANee0>:
ออนไลน์)

จากบทเพลงข้างต้นมีการกล่าวถึงบึงบอระเพ็ด ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีธรรมชาติสวยงาม และมีความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพที่โดดเด่นเป็นที่ดึงดูดความสนใจของสาธารณชนและนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงสะพานเดชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชอบแวะมาถ่ายรูปเก็บไว้เป็นที่ระลึก รวมไปถึงอุทยานนครสวรรค์ ที่เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ของจังหวัด จุดเด่นที่มองเห็นมาแต่ไกล คือ มังกรสวรรค์ขนาดใหญ่ที่ตั้งตระหง่านอยู่ตรงกลางเป็นอีกหนึ่งที่ที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยว

2.6 สถานที่ท่องเที่ยวศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น และสามารถเพิ่มเติมได้อีกมากมายตามความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัย พบทั้งหมด 18 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 23.08 เช่นที่ปรากฏในเพลงนครสวรรค์ ว่า

“ถิ่นใดไหนผ่านเปรียบสถานนครสวรรค์บนดินสุขได้อาจิณแหล่งทรัพย์สินมากมีสี่แควพบก้นจากลำธาร ปิง วัง ยม น่าน พอดีแหล่งรวมนารีพระสุธีกำเนิดเจ้าพระยาไอบึงบอระเพ็ดงามทิวทัศน์ชวนมอง...”

(<https://www.youtube.com/watch?v=Od3McPy2AQw>:
ออนไลน์)

เนื้อเพลงข้างต้นกล่าวถึงบึงบอระเพ็ด ซึ่งจัดเป็นบึงทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีแหล่งสถาปัตยกรรมที่สวยงามยิ่งใหญ่มาก คือ “อาคารจัดแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืดหรืออาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงบอระเพ็ดเฉลิมพระเกียรติ” ภายในมีปลาน้ำจืดที่จัดแสดงภายในอุโมงค์ปลาขนาดใหญ่ ที่ทอดยาวมีปลามากกว่า 50 ชนิด ปลาน้ำจืดเกือบทุกชนิดได้ถูกนำมารวมกันไว้ที่นี่เพื่อศึกษาวิจัยและจัดแสดงให้กับคนทั่วไปได้ศึกษา และดูเพื่อความเพลิดเพลิน

2.7 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องโดยการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้น จะต้องมีการบริหารจัดการร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนั้น มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน พบทั้งหมด 13 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 16.67 เช่นที่ปรากฏในบทเพลง นครสวรรค์บ้านเรา ว่า

“...มีปิง วัง ยม น่าน ไหลรวมผ่านเรียกขานสี่แคว มาไหวเจ้าพ่อเจ้าแม่เมืองสี่แคว ปากน้ำโพขึ้นหมอกนครสวรรค์กันทุกปีเดินเที่ยวดูมองภาพนี้ นั่งที่ริมเจ้าพระยา”

(https://www.youtube.com/watch?v=pvtz2z_ulKc: ออนไลน์)

เนื้อเพลงข้างต้นกล่าวถึงแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายใหญ่ในภาคกลางที่ได้รับน้ำจากแม่น้ำสำคัญ 4 สาย คือ ปิง วัง ยม และน่าน ที่ไหลมาจากภาคเหนือมาบรรจบกันที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ถือเป็นตัวกำเนิดของแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ใช้สำหรับนั่งล่องแพชมวิถีชีวิต ชุมชน และระบบนิเวศ ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เนื่องจากเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำจืดและพืชน้ำหลายชนิด

นอกจากนี้ยังมีเพลงที่ไม่ปรากฏสถานที่ท่องเที่ยว เนื้อหาไม่ปรากฏสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ เพียงแค่กล่าวถึงจังหวัดนครสวรรค์ พบทั้งหมด 19 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 24.36 เช่นที่ปรากฏในเพลง รักแก่นนครสวรรค์ ว่า

“แล้วใครเหลาถิ่มถิ่มรักก่อน สัญญาไม่พราจากจอร์ที่วอนวอนรักอยู่ทุกวัน พลอดรักตะวันรอนรอน ข้างขอนเราเคยเคียงกัน สัจจว่ารักคงมั่นนครสวรรค์บ้านเก่าที่จำบ้านเกิดได้ไหม บอกเอาไว้กันลิ้มบ้านเรา...”

เนื้อเพลงข้างต้นกล่าวถึงความรักครั้งเก่าที่เกิดขึ้นที่จังหวัดนครสวรรค์ แต่ไม่ปรากฏสถานที่ที่เจาะจงลงไปในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

สรุป และอภิปรายผล

การศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาของบทเพลงและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง โดยพิจารณาจากวรรณกรรมเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 76 เพลง ผลการวิจัยพบว่า

1. เนื้อหาของบทเพลงสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง ผลจากการวิเคราะห์พบเนื้อหาของเพลงที่สื่อออกมา 6 ด้าน ดังนี้

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของความรักทั้งสุขสมหวัง หรือทุกข์ใจ พบทั้งหมด 32 บทเพลง ได้แก่ จากเธอที่บึงบอระเพ็ด, หนุ่มนครสวรรค์ รักสาวชัยนาท, สาวปากน้ำโพ, ข้ารักจากปากน้ำโพ, แกร่งรักจากปากน้ำโพ, คอยพิทักษ์หนองโพ, คอยพิทักษ์ตากฟ้า, รอรักที่ตากฟ้า, พบรักที่ตากฟ้า, รักสาวตากฟ้า, คณิงบอนนครสวรรค์, รักสาวนครสวรรค์, คอยพิทักษ์ตากฟ้า, จากเธอที่บรรพต, ซากุระบานที่พรหมนิมิต, พบรักที่ตากฟ้า, สาวนครสวรรค์, หนุ่มท่าตะโก, หนุ่มอุทัย สาวตากฟ้า, เจ้าพระยา, นครสวรรค์ฉันรักเธอ, ณ อุทยานสวรรค์, สวรรค์เป็นของเรา, สวรรค์ยังรอเธอ, หนุ่มนครสวรรค์รอรัก, เชิดรักจากเจ้าพระยา, พบรักที่ปากน้ำโพ, คอยรักสาวนครสวรรค์, หนุ่มนครสวรรค์, รักแก่นนครสวรรค์, ไม่ลืมตากฟ้าและนครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 41.03

1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งต่าง ๆ (สิ่งแวดล้อม) ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น บรรยากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า แร่ธาตุ พลังงาน และ กำลังแรงงานมนุษย์ เป็นต้น พบทั้งหมด 20 บทเพลง ได้แก่ นครสวรรค์, นครสวรรค์ ก็มาสิคะ, กอดแม่วงศ์, ของดีสี่แคว, ตาคลี, นครสวรรค์, นครสวรรค์ที่รัก, นครสวรรค์บ้านเรา, นครสวรรค์ یمانแมน, นีคือปากน้ำโพ, ลำน้ำแม่เป็น, สวนรุกขชาติไพศาล, เพชรแห่งสวรรค์, เวลาคัมพุนครสวรรค์, เสน่ห์ชุมแสง, เชิญเที่ยว นครสวรรค์, เรารักหนองบัว, Nakhonsawan, อุทยานสวรรค์ และ ไม่ลืมนครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 25.64

1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมพิเศษ เหตุการณ์ต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ประจำ พบทั้งหมด 11 บทเพลง ได้แก่ ตักบาตรนครสวรรค์, นครสวรรค์พาสนุก, นางงามนครสวรรค์ (จากปากฟ้าสู่นางสาวไทย), ปากน้ำโพ, สวรรค์ อยู่ตรงนี้, จากพระบางถึงนครสวรรค์, สวรรค์สวยเราช่วยกัน, มาร์ชนครสวรรค์, แหล่งวัดเกรียงไกรเหนือ, วัดไพรินผืน, แหล่งประวัติ หลวงปู่พัฒนา คิดเป็นร้อยละ 14.10

1.4 เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อ การยอมรับว่าสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราเชื่อไม่จำเป็นว่า จะต้องเป็น ความจริง ที่ตรงตามหลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใด ๆ เช่น ความเชื่อในเรื่องของการเคารพบูชา กราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่เคารพนับถือและได้รับสิ่งต่าง ๆ สมดังปรารถนา พบทั้งหมด 8 บทเพลง ได้แก่ เมืองของเรา, คอนหวน, ชวนน้องเที่ยวตาคลี, ถิ่นงามสี่แคว, นครสวรรค์یمانแมน, อุทยานสวรรค์, ไม่ลืมนครสวรรค์ และ ไม่ลืมตาคลี คิดเป็นร้อยละ 10.26

1.5 เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต แนวทางในการดำเนินชีวิต ของคนในแต่ละท้องถิ่น เช่น การทำมาหากิน การอยู่อาศัย การดำรง ชีวิตพบทั้งหมด 9 บทเพลง ได้แก่ สาวสวยตาคลี, รำวงนครสวรรค์, ข้าเจ้าโลม, ของดีเมืองลาดยาว, ชวนน้องเที่ยวตาคลี, ผักใจไว้ ปากน้ำโพ, สัญญาตาคลี, สายน้ำแห่งชีวิต และมนต์เมืองสี่แคว คิดเป็นร้อยละ 11.54

1.6 เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี สิ่งที่เกี่ยวข้อง และ ยึดเป็นแนวปฏิบัติสืบต่อกันมาในสังคมหนึ่ง ๆ จนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี “ประเพณีแต่งงาน ประเพณี การบวช” พบทั้งหมด 7 บทเพลง ได้แก่ นครสวรรค์, นครสวรรค์ ก็มาสิคะ, ชวนเที่ยวนครสวรรค์, นครสวรรค์บ้านเรา, เชิญเที่ยว นครสวรรค์, อุทยานสวรรค์ และมนต์เมืองสี่แคว คิดเป็นร้อยละ 8.97

2. วรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด นครสวรรค์ พบทั้งหมด 59 บทเพลง คิดเป็นร้อยละ 75.64 สามารถ วิเคราะห์ประเภทของการท่องเที่ยว 7 ประเภท ดังนี้

2.1 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว ที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน

ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพ ธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สัตว์ที่สำคัญ ทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ ของท้องถิ่นนั้น ๆ พบทั้งหมด 8 บทเพลง ได้แก่ นครสวรรค์, ก็มา สิคะ, เมืองของเรา, คอนหวน, จากเธอที่บรรพต, นีคือปากน้ำโพ, ลำน้ำแม่เป็น, สวนรุกขชาติไพศาล และวัดไพรินผืน คิดเป็น ร้อยละ 10.26

2.2 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา แหล่งท่องเที่ยว ที่มีความสำคัญทางศาสนา มีประวัติความเป็นมาที่บอกถึงเรื่องราว ของที่นั้น ๆ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้ความรู้ มีความเข้าใจต่อประวัติเรื่องราวความสำคัญทางศาสนาในท้องถิ่น พื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดก ทางศาสนาและคุณค่าของสภาพแวดล้อม เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด พระเจดีย์ พบทั้งหมด 22 บทเพลง ได้แก่ ขำรักจากปากน้ำโพ, คอยพี่ที่หนองโพ, คอยพี่ที่ตากฟ้า, นครสวรรค์, ของดีสี่แคว, ของดี เมืองลาดยาว, ชวนน้องเที่ยวตาคลี, ซากุระบานที่พรหมนิมิต, ถิ่นงามสี่แคว, นครสวรรค์یمانแมน, นีคือปากน้ำโพ, พบรักที่ ตากฟ้า, หนูมอหัย สาวตาคลี, เชิญเที่ยวนครสวรรค์, เรารักหนองบัว, เจ้าพระยา, อุทยานสวรรค์, แหล่งวัดเกรียงไกรเหนือ, วัดไพรินผืน, ไม่ลืมนครสวรรค์, ไม่ลืมตาคลี และแหล่งประวัติหลวงปู่พัฒนา คิดเป็น ร้อยละ 27.85

2.3 สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่ง ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมี เหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ พบทั้งหมด 9 ได้แก่ คอนหวน, ชวนน้องเที่ยวตาคลี, นีคือปากน้ำโพ, เสน่ห์ชุมแสง, จากพระบางถึงนครสวรรค์, สวรรค์สวยเราช่วยกัน, มาร์ชนครสวรรค์, แหล่งวัดเกรียงไกรเหนือ และวัดไพรินผืน คิดเป็นร้อยละ 11.54

2.4 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยวเพื่อชมและร่วมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านท้องถิ่น นั้น ๆ จัดขึ้นเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน เกิดความทรงจำ และประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งเพื่อเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น พบทั้งหมด 19 บทเพลง ได้แก่ หนุ่มนครสวรรค์รักสาวชัยนาท, คอยพี่ที่หนองโพ, คอยพี่ที่ตากฟ้า, นครสวรรค์, นครสวรรค์ ก็มา สิคะ, รำวงนครสวรรค์, ข้าเจ้าโลม (ของเขาทอง นครสวรรค์), พบรักที่ตากฟ้า, ชวนเที่ยวนครสวรรค์, กอดแม่วงศ์, คอนหวน, ถิ่นงามสี่แคว, นครสวรรค์ที่รัก, นครสวรรค์บ้านเรา, มนต์เมืองสี่แคว, สัญญาตาคลี, สวนนครสวรรค์, เชิญเที่ยวนครสวรรค์ และสวรรค์สวย เราช่วยกัน คิดเป็นร้อยละ 24.36

2.5 สถานที่ท่องเที่ยวันทนาการ แหล่งท่องเที่ยว ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนและทำกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพ ให้ความสนุกสนาน รื่นรมย์ บันเทิง และการศึกษาหาความรู้

พบทั้งหมด 26 บทเพลง ได้แก่ จากเธอที่บึงบอระเพ็ด, นครสวรรค์, นครสวรรค์ ก็มาสิคะ, นครสวรรค์พาसानเกม, ของดีสี่แคว, ของดีเมืองลาดยาว, คอยพี่ที่ตาคลี, ขวนน้องเที่ยวตาคลี, ถิ่นงามสี่แคว, นครสวรรค์, นครสวรรค์บ้านเรา, นครสวรรค์วิมานแมน, นี้อปากน้ำโพ, ผากใจไว้ปากน้ำโพ, สาวนครสวรรค์, หนุ่มท่าตะโก, เพชรแห่งสวรรค์, เวลาคัมพูนนครสวรรค์, เชิญเที่ยวนครสวรรค์, Nakhonsawan, ณ อุทยานสวรรค์, อุทยานสวรรค์, วัดไพรินฝัน, มนต์เมืองสี่แคว, ไม่ลืมนครสวรรค์ และไม่ลืมตาคลี คิดเป็นร้อยละ 33.33

2.6 สถานที่ท่องเที่ยวศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น และสามารถเพิ่มเติมได้อีกมากมายตามความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัย พบทั้งหมด 18 บทเพลง ได้แก่ จากเธอที่บึงบอระเพ็ด, นครสวรรค์, นครสวรรค์ ก็มาสิคะ, ของดีสี่แคว, คอนหวาน, ถิ่นงามสี่แคว, นครสวรรค์, นครสวรรค์บ้านเรา, นครสวรรค์วิมานแมน, สาวนครสวรรค์, หนุ่มท่าตะโก, เพชรแห่งสวรรค์, เชิญเที่ยวนครสวรรค์, Nakhonsawan, อุทยานสวรรค์, แหล่งวัดเกรียงไกรเหนือ, มนต์เมืองสี่แคว และไม่ลืม นครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 23.08

2.7 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้น จะต้องมีการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนั้น มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึก ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน พบทั้งหมด 13 บทเพลง ได้แก่ เมืองของเรา, คะนิงบอนนครสวรรค์, รักสาวนครสวรรค์, ของดีเมืองลาดยาว, นครสวรรค์บ้านเรา, สาวนครสวรรค์, เพชรแห่งสวรรค์, เจ้าพระยา, นครสวรรค์ฉันรักเธอ, จากพระบางถึงนครสวรรค์, สวรรค์สวยเราช่วยกัน, แหล่งวัดเกรียงไกรเหนือ และสายน้ำแห่งชีวิต คิดเป็นร้อยละ 16.67

และบทเพลงบางส่วนที่กล่าวถึงจังหวัดนครสวรรค์ แต่ไม่ได้เจาะจงสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์ เพียงแค่กล่าวถึงจังหวัดนครสวรรค์เท่านั้น พบทั้งหมด 19 บทเพลง ได้แก่ สาวสวยตาคลี, สาวปากน้ำโพ, ตักบาตรนครสวรรค์, แกร่งรักจากปากน้ำโพ, รอรักที่ตากฟ้า, รักสาวตาคลี, นางงามนครสวรรค์ (จากปากน้ำสู่นางสาวไทย), ตาคลี, ปากน้ำโพ, สวรรค์เป็นของเรา, สวรรค์อยู่ตรงนี้, สวรรค์ยังรอเธอ, หนุ่มนครสวรรค์รอรัก, เชิดรักจากเจ้าพระยา, พบรักที่ปากน้ำโพ, คอยรักสาวนครสวรรค์, หนุ่มนครวอนแฟน, รักแก่นนครสวรรค์ และนครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 24.36

อภิปรายผล

จากการศึกษาด้านเนื้อหาในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาของเพลงกล่าวถึงความรักมากที่สุด เพราะการนำเสนอบทเพลงด้านความรักเป็นการนำเสนอเรื่องราวในชีวิตประจำวัน และคนทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ จึงได้รับความนิยมมากที่สุด รองลงมากล่าวถึงทรัพยากรในท้องถิ่นนครสวรรค์ เหตุการณ์และกิจกรรมพิเศษที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครสวรรค์ วิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณีตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับพรทิพย์ ฉายก็ และจันทนา แก้ววิเชียร (2561: 87) ได้ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดย สลลา คุณวุฒิ” ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดที่พบมากที่สุดคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากร และแนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือกิจกรรมพิเศษตามลำดับ จากเนื้อหาที่พบในข้างต้นนั้นผู้วิจัยเห็นเนื้อหาที่มีความคล้ายกันตรงที่ว่า บทเพลงมักกล่าวถึงเรื่องราวในชีวิตผสมผสานกับจินตนาการของผู้ประพันธ์โดยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ตลอดจนสภาพสังคมในยุคนั้น ๆ สามารถสร้างอารมณ์สะท้อนใจ อารมณ์เศร้า รัก ผิดหวัง สนุกสนาน ตลกขบขัน หรือปลุกสำนึก แต่จะแตกต่างกันตรงที่การศึกษาเนื้อหาและสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงที่ปรากฏสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์มีการศึกษาถึงด้านทรัพยากร และเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่นนครสวรรค์โดยเฉพาะ

สถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครสวรรค์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง พบสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนันทนาการมากที่สุด รองลงมาคือ สถานที่ท่องเที่ยวศาสนา สถานที่ท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม และประเพณี สถานที่ท่องเที่ยวศิลปวิทยาการ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สถานที่ท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบต่อกันมา อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ให้ความสนุกสนาน และการศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย “เพลงฉ่อยโบราณ : ภาพสะท้อนสังคม” ของเฉลิมพล คนตรง (2552: 97-99) ที่กล่าวว่า การแสดงเพลงฉ่อยโบราณ ได้สะท้อนภาพสังคม 4 ด้านดังนี้คือ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ ภาพสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง เพลง: วรรณกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ของวิภาดา เกษธรรมพิทักษ์ (2559: 63-72) ไม่ว่าจะเป็นเพลงในยุคใด สมัยใด สังคมใด ก็มีการกล่าวถึงทรัพยากรการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน และผู้หญิง/ผู้ชาย (คนรัก) ทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้กล่าวถึงในเนื้อเพลง เพราะในยุคปัจจุบันมีบรรดาแฟนคลับของศิลปิน เริ่มเดินทางไปตามที่ต่าง ๆ ที่ศิลปินท่านนั้นไปหรือมีการกล่าวถึงสถานที่แห่งนั้น

แต่จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตว่า สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง สามารถเป็นได้มากกว่าการท่องเที่ยวประเภทเดียว เช่น บึงบอระเพ็ด เป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการและแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ เนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวร่วมสมัยที่มีการสร้างขึ้นเพื่อการพักผ่อน ให้ความสนุกสนานและการศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครสวรรค์ที่ปรากฏชื่อในบทเพลงแต่ไม่พบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน คือ วัดถ้ำผาสวรรค์ ที่ปรากฏในบทเพลงตาคลี นอกจากนี้ยังมีบทเพลงบางส่วนที่กล่าวถึงจังหวัดนครสวรรค์ แต่ไม่ได้เจาะจงสถานที่ในจังหวัดนครสวรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาจัดประเภทของเพลงที่นำมาศึกษา
2. ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครสวรรค์ที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมประเภทอื่น
3. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งถูกกล่าวถึงมากที่สุดและน้อยที่สุดในจังหวัดนครสวรรค์

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2542). **ความสำคัญของการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- จินตนา ดำรงเลิศ. (2543). **วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เฉลิมพล คนตรง. (2552). **เพลงผอ่ยโบราณ: ภาพสะท้อนสังคม (ปริญาณานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต)**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คำเกิง โถทอง และคณะ. (2550). **เส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอมในประเทศไทย กัมพูชา ลาว**. (รายงานวิจัย). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธงชัย ภูวนาถวิจิตร. (2553). **“ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ บนเส้นทางยุทธศาสตร์ R3A (เชียงใหม่-คุนหมิง)”**. คุนหมิงนิพนธ์ปริญาคุนหมิงบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ประภัทร สุทธาเวศ. (2550). **วิวัฒนาการพัฒนาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปิ่นเพชร จำปา. (2545). **วัฒนธรรมการท่องเที่ยวของคนไทย พ.ศ. 2394-2544**. วิทยานิพนธ์สาขาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์.
- พัฒนจักร อรรถาธิปไตย. (2552). **วิถีชุมชนเลี้ยงคลองมหาสวัสดิ์กับการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัมหาสารคาม.
- พรทิพย์ ฉายกั และจันทนา แก้ววิเชียร. (2561). **วิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดยสลา คุณวุฒิ**. **วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**. 20 (มกราคม-มิถุนายน): 1-10.
- มติชนออนไลน์. **เที่ยว “เมืองจันทน์” แหล่งเรียนรู้ทางโบราณคดีของไทย ไม่ใกล้ ไม่ไกล อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://www.matichon.co.th/lifestyle/food-travel/news_435096. 2564.
- ลักขณา สุขสุวรรณ. (2521). **วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วงแห่ เบสท์บอส เรดคอร์ด. **แหล่งประวัติหลวงปู่พัฒน์**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=KtZbU49lh48>. 2564.
- วรรณภา วงษ์วานิช. (2539). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วารีชต์ มัธยมบุรุษ. **แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://tourismatbuurordpress.com>. 2564.
- วิภาดา เกษธรรมพิทักษ์. (2559). **เพลง : วรรณกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว**. **วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม**. (ปีที่ 4 ฉบับที่ 1): 63-72.
- วิเชียร เกษประทุม. (2528). **การละเล่นพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์**. ใน **นครสวรรค์ : รัฐกิจกลาง**. สุภรณ์ โอเจริญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครุนครสวรรค์. 287-313
- สาริตา สวัสดิการ. (2549). **เนื้อหาเพลงและอัตลักษณ์แฟนเพลงอีสานในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสื่อสารมวลชน). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย ชมไพร. **จากเธอที่บึงบอระเพ็ด**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=a7kP-tuad9Q>. 2564.
- หมอเสียงซ้อคุณตำรวจ. **ชวนน้องเที่ยวตาคลี**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=mhZlbi1FBuo>. 2564.
- หนู่ม นครสวรรค์. **ไม่ลืมนครสวรรค์**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=4RbGjZANee0>. 2564.

- อนุชา นวลพยา. **ของดีสี่แคว**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=Rx-ixqbdN8o>. 2564.
- Admin (นามแฝง). **ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.nakhonsawan.go.th/>. 2564.
- Farangthong. **ของดีเมืองลาดยาว**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=VpUv9GOHug8>. 2564.
- FLUK ARTHIT SA. **นครสวรรค์วิมานแมน**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=uK_jgl4t1w8. 2564.
- Kobchai Mangkon. **ถิ่นงามสี่แคว**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=7ZdD7C1ocfl>. 2564.
- Kobchai Mangkon. **นครสวรรค์**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=Od3McPy2AQw>. 2564.
- Kobchai Mangkon. **นครสวรรค์บ้านเรา**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=pvtz2z_ulKc. 2564.
- Nakhonsawan Pasangames. **นครสวรรค์พาสานเกมส์**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=qoFIWA-zeBk>. 2564.
- PREMPREE PRODUCTION. **คอนวัน**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=HaGudorbO7M2564>.
- SIAM MAN. **เชิญเที่ยวเมืองนครสวรรค์**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=A-XJy_-ql6l. 2564.
- SIAM MAN. **เรารักหนองบัว**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.youtube.com/watch?v=Zw8lP2cp7co>. 2564.
- Thikumphorn T. Ognheim. **จากเธอที่บรรพต**. [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://www.youtube.com/watch?v=wloGUGf_lbu. 2564.